

Előfizetési feltevések:
helyben házhoz bors-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Nagyenyedre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttár sora 20 kr.

KÖZÉRTÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papíráru-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Székás-menti vasut.

Alsófehér varmegye gazdasági életének fejlesztése érdekében tett fontos mozzanatnak voltunk tanúi a múlt vasárnapon. Egy határozatot hallottunk enuncziálni, mely megvalósulása esetén hivatva leend varmegyénk egy igen fontos részének, egy oly vidékének új életet adni, életerőt, lendületet kölcsönözni, mely eddig gazdaságilag nem élt, nem működött, csak tengődött. Gazdáink, birtokosaink átlátták, hogy ha nemzetünk gazdasági életéből az őket megillető részt óhajtják kivenni, úgy a varmegye minden egyes részét, minden vidékét a modern gazdálkodásnak, közgazdasági forgalomnak kell hogy megszerezze, és — nagyon helyesen — első sorban is a varmegye járásainak azon részét óhajtják a mai termelésnek, forgalomnak átadni, mely a legkiadóbb, de egyúttal a jelenben a legalhangyagoltabb is. Mindnyájan, kik e varmegyét ismerjük, tudjuk jól, hogy a balázsfalvi, kisenyedi járások azon részén, melyen a kis Oláh-Székás patakocska fut keresztül, vannak a varmegye legjobb földjei. Kifünő számtalok, első rendű legelők váltják fel itt

egymást az egész területen, és noha a föld jó, az állatállomány kifünő: e vidék nem prosperál, lakossága szegény, terményei nem kelendők, mert életéhez, fellendüléséhez hiányzik életerő eleme, életet adó vér-ere: forgalma. Ennek hiányában kárba vész a föld adta előny, a forgalom nyújtotta könnyebb verseny, relativvá teszi a minőséget és e vidék nincs képviselve a forgalmi piacokon ott, hol egyenlő verseny mellett a minőség dönt. A vasárnapi határozat e vidék ezen égető szükségén óhajt segíteni; a varmegye gazdaközönsége elvileg és cselekvőleg is kimondotta, hogy e vidéknek kellő forgalmi eszközt nyújt, a Székás-mentén vasutat épít, és ez által e vidéket a gazdasági élet és forgalom azon helyére helyezi, melyre az gazdasági tekintetben jogosult.

Ezen vasut létesíthetése céljából tartott értekezletről alább bővebben szólunk, de örömdünkre szolgál itt e helyen is megemlékezni varmegyénk gazdasági életének ezen újabb mozzanatáról, mely hivatva leend varmegyénk lakossága egy részének boldogulását, megélhetését más alapokra fektetni és egy egész vi-

dék gazdaságának fellendülését előmozdítani. Üdvözöljük e helyen is derék gazdáinkat, kik oly életrevaló eszmét penditettek meg, és sikert kívánunk ezen hasznos és közgazdaságilag oly fontos vállalatukhoz.

Alsófehér varmegyének azon része, mely az Oláh-Székás patak mentén terül el mintegy 100.000 holdnyi területen, és mely politikailag a balázsfalvi és kisenyedi járáshoz tartozik, kifünő minőségű földekkel bír, de a gazdasági forgalomnak teljesen elszigetelt. Járhatatlan utai, szabályozatlan patakai a vidék mintegy 20 községet a nagy gazdasági életből teljesen kizárják. Az elsőrendű földek kiváló minőségű terményei, jó állat-állománya értékéhez mérten nem értékesíthető, mert a forgalom nehezégei által emelt szállítási árak a nyílt versenyű piacokon a selejtesebb minőségű, de olcsóbb szállítási költségekkel terhelt más vidékek terményeit is e vidék produktumai fölé helyezték. A vidék gazdaközönsége, lakossága már régen sínylette és sínyli most is a forgalom hiányának ezen hátrányait, és az eddig a legjobb akarat mellett eszközölt e tekintetben munkálkodások sem vezettek eredményre, mert e vidék speciális viszonyai köztudat kiépítését majdnem lehetetlenne teszik; a lakosság pedig ép a gazdasági forgalmi mizeriák által előidézett sze-

TÁRCSA.

Anyámnak.

Korai gondtól úgyve-hajtván,
Lelkem ha gyötri néma vágy,
Csak akkor tudok megnyugodni,
Ha reád gondolok, reád,
E földön a legjobb anyára,
Ki jól betöltöd tiszteted,
Gyermekkorunk hű órizője,
Légy áldva mindenek felett.

Oly édes itten elmerengni
Az örömteljes éveken,
A mikor meg a lefentartás
Nem volt oly erős küzdelem;
Ha hiányzott is néha egy-más,
Nem esoda, hisz sokan edünk,
Biztatón ha esendült szavad,
Ujra mosolygott jó atyánk.

S majd, mikor e drága szemekre
Reáborult a szemfedő,
Anyiunk között csak te voltál
Az egyedül nem csüggedő,
Pedig a bü, mi úgy elfogott,
Nem volt csak muló fájdalom,
Egy egész hosszú életre tán
Hagyott nyomot az arcodon.

Hogy azóta többször volt borult
Addig oly ragyogó egünk,

Oh, ezt én minék is mondanam el?...
Hogy úgy hiányzott ő nekünk!
„Az Isten jó.” Hited megtartott,
Ha szállt imád egekre fel,
Ledőlhetett, mit ma építél:
Hoinap előről kezdted el.

Oh, mert hát a te bizó lelked
Mindemben megnyugvást talál,
Bár ha mit gonddal összefűzél,
Sztet is szakad, mint pókfonal.
Önmegadással parosulva
Tán nem is csallhat meg a hit...
Lelkem anyám, csak szövögessed
Reményeidnek szalait.

Sallak Róza.

Nincs igazság a szerelemben.

Hirtelen támadt forgoszel zugott végig a főváros utcáin. A nagy emberáradat, mely a hős esti órákban a járdákon hömpölygött, a zivatar közeledésének előérzetében mintegy varázsütésre oszlott szét. Ki-ki biztos hajlék után törekedett. Csakhamar hatalmas zápor mosta fel a poros utakat. Az utaszi csatornáknak patakként ömlött a víz és a zuhogó esőben ember messze nem volt látható.

A toronyóra éppen kilenczet ütött. Egy mellekuteza újonnan épült házának kapujában egyszerűen, de esinnal öltözött fiatal ember álldogált. Látszott rajta, hogy a hosz-

szan cikázó vakító villám, a mennydörgés bugó moraja és a mindinkább nagyobb és nagyobb arányokat öltő záporosó egyáltalában nem aggasztja. Szemeit le sem veszi a szemközt levő ház első emeleti ablakjairól, feszült figyelemmel kísérve a mozgó árnyékokat. Nem hinné az ember, hogy élő lényvel van dolga, ha csak egy-egy sóhaj alakjában éietjelt nem adna magáról. Sójájában az epedés, a sovargás minden fájdalom rezdül meg. Szívszorongva lesi, vajjon látható lesz-e a természet legszebb alkotása, a földi élet egyetlen üdvözítője, megjelenik-e ablakánál ő, imádásának, rajongásának tárgya. Boldogabb ember nem volna e föld kerekében, ha őt láthatná, habár egy pillanatra is! Sápadt arcán a lemondás szájalmat kelto jelei mutatkoznak. E közben az eső folyton szakad. Valóságos víztenger borítja a várost.

Mig idekűn második özönvíz fenyegeti az emberiséget, addig a kávéházakban és egyéb mulatóhelyeken vig élet folyik. Budapest a kávéházak városa. Azzá avatja az a körülmény, hogy a lakosság tulnyomó többsége nem tud el lenni nélkülök. Sok-sok ember nem képes addig lefeküdni, míg bármily kis időt is rendes kávéházában nem töltött, és édes örömet fogadja az alkalmat, amikor a további időzést kikerülni nem lehet.

génysege miatt nagyobb áldozatokra képtelen E viszonyok tekintetbe vételével határozta el tehát a közelmúltban a vármegye több irányadó földbirtokosa és gazdája, miszerint a vidék gazdasági életének lendületet fog adni és azt jelen nyomasztó elszigeteltségéből kimentí. Tervbe vették többben, miszerint a vármegye gazda-közönségéhez kérdést intéznek, óhajtja-e és szükségesnek látja-e, hogy a Székás-mentének forgalmi eszköz adassék és czélszerű lesz-e e vidéket az általános forgalmi hálózatba bevonni. Gróf Teleky László, Szalánczy Lőrincz, Moldován M. János, Vinczenty Miksa, Dr. Bunea Ágoston, Hosszu László, Dobolyi Zsigmond, Szalánczy Jenő és mások, mint kezdeményezők, e czélból felhívták a vármegye közönségéhez, melyben följajva a székásmenti vidék gazdasági miseriát, a birtokos-osztály véleményét óhajtották ismerni arra nézve, hogy lehetséges-e a Székás-mentének a most egyedül lehetséges forgalmi eszközt, a vasutat, nyújtani, és helyes lesz-e ily módon e vidéknek a modern gazdálkodás feltételeit megadni.

Gróf Teleky László és társai az előértekezletre szóló meghívójukat, melyben a Székás-mentének gazdasági viszonyai kelően följajvtak, a segítő eszközök jeleztek, még a múlt hó folyamán szetküldtek és az előértekezlet határnapjait május hó 9-kének delutáni 3 óráját tűzték ki. A meghívót annak idején lapunk hasábjain szövegrinti szövegeben közöltük.

Az eszme megpendítése vármegye-szerte örvendetes érdeklődést keltett. Összes gazdáink, birtokosaink különbség nélkül a székásmenti vidék felkarolását, gazdasági istapolását szükségesnek és vármegyei elsőrendű megoldandó kérdésnek nyilvánították. A vármegye nagybirtokosai, a vármegye életének irányadói, mind lelkesültek ez eszmeért és főleg a balázsfalvi és vidéki birtokosok karolták föl leglelkesebben a tervbe vett akciózt. A kezdeményezők illusztris névsora is igazolja, hogy e tekin-

tetben, a kivétel szükségessége tekintetében, nincs vélemény-különbség, csak egy a közös akarat: segíteni vármegyénk ezen vidékének lakosságán és fejleszteui vármegyénk közgazdaságát.

Ez általános érdeklődésnek nyilvánulása volt a vasárnapi értekezletnek azon kiváló jelensége is, hogy a vármegye birtokosai igen tekintélyes számban vettek részt az értekezleten és az összes határozatok egyhangulag hoztattak meg. Sajnos, hogy az épp e napon Balázsfalván megtartott püspökszentelés a balázsfalvi urakat a megjelenésben gátolta, de eleve kijelentettek, hogy az értekezletnek mindazon határozataihoz, melyek a székásmenti vasút kiépítését czélozzák, készségesen hozzájárulnak, a terv megvalósítását minden tekintetben támogatják; e hozzájárulás nyilvánult abban is, hogy az értekezlet Moldován M. János nagyprepostot szemelte ki annak, ki Szalánczy Jenővel az előmunkalati engedélyt saját és társa nevére lesz megszerzendő.

Vasárnap delután, az értekezlet megnyitása előtt, a kezdeményezők a vármegye főispánjánál tisztelegtek és őt, mint a vármegye egyik nagybirtokosát és kiváló gazdáját, kérték fel, hogy az előértekezleten az elnöki tisztelet vállalja el és az értekezlet tanácskozásait vezesse. Zeyk Dániel főispán, köszönetét fejezván ki a beleje helyezett bizalomért, az elnöki tisztelet elvállalta és az urak kíséretében a gyűlési terembe vonulva, ott fél 4 órakor delután az értekezletet megnyitotta.

A vármegye birtokosai, előkelőségei közül részt vettek az értekezleten: Zeyk Dániel, Csató János, gr. Teleky László, Seethal Ferencz, Szalánczy Lőrincz, Vinczenty Miksa, Pogány János, Müller Mihály, Tóth Miklós, Mayer Ödön, Jonás Géza, Gáspár János, Albert Iván, Fogarasy Albert, Bartha Zsigmond, Albert Dénes, Dobolyi Sándor, dr. Varré László, Asztalos János, Dobolyi Zsigmond, Szalánczy Jenő, Gulácsy József; Veresegyháza, Örményszékes és több érdekelt község küldöttsége.

Az elnöki megnyitó után elsőnek Seethal Ferencz nagybirtokos szólalt fel. Utalva a meghívóban részletezett indokokra, pár szóban ismerteti a székásmenti vidék gazdasági helyzetét, kimutatja egy forgalmi eszköz létesítésének szükségességét, és azon indítványt terjeszti elé: mondja ki az értekezlet, hogy a Székás-mente gazdasági életének fejlesztése czéljából e vidéket a vasuti hálózatba vonja, a Székás-patak mentén keskeny-vágányu vasutat épít, mely az állam-vasutak Csesztve állomásától kiindulva, Mihálczfalva, Obrázsa, Henningfalva, Berve, Girbó, Székás, Bessenyő, Óhába, Tóhat, Veresegyháza, Gergelyfája, Pókafalva, Székás-Preszák, Kis-Kerek, Oláh-Bogáth, Szász-Csanád, Sorostely, Szednika-tanya, Örményszékes, László-tanya Alamor községeket érintve, ugyancsak a magyar kir. államvasutak ladamosi állomásáig vezetettnek, így nyugat és kelet felé e vidéket az általános közgazdasági forgalomnak nyitván meg. Az indítványhoz Mayer Ödön ügyvéd szólott hozzá. Előre kijelenti miszerint a tervezett vasút kiépítését maga is szükségesnek tartja, az indítványt azért elfogadja, azon kisebb módosítással azonban, hogy a határozat azon része, mely előre is a vasutnak keskeny-vágányu kiépítését mondja ki, mellőztessék, mert ha a terepviszonyok megengedik és a nyomjelzési munkálatokból kitünend, hogy esetleg kis költséggel egy rendes vágányu vasút is építhető lenne, ugy lehet majd e vonalat rendes vágányuval is kiépíteni, mely minden esetre sokkal több előnyt nyújt a keskeny vágányunál. Zeyk Dániel elnök szintén ezen véleményen van, és a maga részéről hozzájárul Mayer módosításához. Seethal Ferencz indítványozó is elfogadja a módosítást és indítványát ily alakban kéri tárgyalatni. Többek hozzászólása után az elnök szavazásra bocsátja az indítványt, és annak egyhangú elfogadása után kimondja a következő nagyfentosságu határozatot:

Alsófehérvármegye birtokos közönsége folyó év május hó 9-en tartott értekezletén egyhangulag

A szünni nem akaró éghaboru folytán a kávéházak sokáig zsufolva voltak. Kinek is lett volna kedve ilyen időben ott hagyni a biztos fedelt, még hozzá, ha pompás muzsikaszó készletet az ottmaradásra?

A körut egyik zenes kávéházában különösen hangos élet ütött tanyát. Egy vig társaság ült 4-5 összetolt asztal körül. Akik már láttak jogászokat mulatni, azok elképzelhetik, hogy az asztalokról mi sem hiányzott. Kezdetben a sör járta. Ez nem igen izlik magyar embernek, pláne ha jogász. Csakhamar a „bikaver“ vette át éppen nem csendes birodalmát. Ez aztán alaposan megteremtette a hangulatot. Növelte a szemfüles cigány-primás nótája, melynek kezdő sora: „Nem ütök a jogászt agyon!“ ugyan csak lármás visszhangra talált.

A mulatozásban határokat nem respektáló társaság csupa szemrevaló legényből állott. Éjjeli kávéház lévén, nem volt hiány az ilyen helyiséget tarkító hölgyekben sem. A mulatozás előrehaladt stádiuma, a pezsgős palackok durrogása odacsalta őket a juris prudentia letéteményeseihez. A megismerkedés hamarosan történt.

— Te Pali, nézd csak ezt a kis barnát, nézd csak azokat a szemeket! Azt a pufók kis arcot, no meg a gödröcskét! Hé, Pali pajtás, nem hasonlít ez arra a kis fruskára, ki oly örültesen beléd szeretett a multkor

azon a nyári mulatságon, hogy le se tudod azóta rázni magadról? . . .

— Az igaz, fiuk, szakasztott mása Bertának. De jó, hogy eszembe hoztátok, ez a kis lány ugyancsak jól csinálja. Ma már levelet is kaptam tőle az egyetemre, melyben egyre-másra szerelmet esküszik. Kezd a dolog a komolyba átesapni és az éppen nincs nyemre. Tolakodása határtalan és most már szívesen akár meg nem történtnek tekinteném azt a különben kellemes esetet, hogy a „hölgyválaszt“ mindvégig velem táncolta, nem kis bosszankodására a mindig körülötte lézengő férfiadnak. Fiuk, ezen segitenek kell!

— Ha csak ez a baj, — veté közbe egy tejeles száju — nincs ok a buslakodásra. Felváltva fogunk téged helyettesíteni.

— Nagyszerű! Éljen Feri pajtás! Éljen a barátság! felkiáltások igazolták, hogy a javaslat elfogadtatott.

Nem sok idő telt bele: elazott az egész társaság. Jobb, ha a néző elé táruló képet nem festem le. A szánalom és undor vegyes érzete kél nyomában, és ha most ide vetődnek valaki, no akkor — több levél nem menne az egyetemre „Neki“.

Már reggel felé járt az idő, de az utcákra még mindig koromsötétség nehezedett. Komor felhők borították az eget és az

eső folyton esett. Mintha soh'sem akarva véget érni!

Egy mellekuteza újonan épült hazának szemközt emelkedő modern bérpalota első emeletén éppen nyugovóra készült a család. A hazi kisasszony — egy ideálisan szép leány — kezet csókol szüleinek, köszönti testvéreit és a szobaleány kíséretében szobájába vonul. Amint biztonságban érzi magát, nyakába borul a leánynak, kit szíve feltve őrzött titkába avatva, meghitt társnőjéül fogadott és keserves sirásra fakadt. Hosszu ideig nem tud szóhoz jutni. Majd letörli könyeit és leül asztala mellé. Fiokájából, annak legrejtettebb zugából, kivész egy kis szekrénykét, előkeresi kulcsát és felnyitja a világ legnagyobb kincsét tartalmazó tárgyat. Csakhamar előtte fekszik romlatlan szívével, egész lelkevel szeretett Palijának fényképe. Tőle kapta azon a nyári mulatságon, melyet elele legszebb napjának tart. Forró csókot lehel a sima papírlapra és hosszan, elmerülten szemléli Ó-t. Alig tud megválni a képtől. Végre is a leány unszolására elteszi kello óvatossággal és lefeküdni készül. A leány, midőn hön szeretett kisasszonya lefeküdt, jó éjszakát kívánva elhagyja a szobát. Berta — mert hisz ő — nem tud elaludni. Gondolatai messze járnak a négy falon tul, ott, hol Palija van. Ugy érzi, úgy látja, hogy ő is róla álmo-

elhatározza, miszerint a vármegyebalázsfalvi járásához tartozó M-Csesztve községetől, az államvasutak ezen községbeli állomásától kiindulva, a Székáspatak mentén vasutat épít, mely végállomását a m. kir. államvasutak Ladamos állomásában fogja bírni.

A határozat ennuzialása után a kivitel módzatai és az előmunkálatok mikénti fogantatásáról tanácskozott az előtervezlet és Csató János kir. tanácsos alispán, Seethal Ferencz, Mayer Ödön, Szalanczy Lőrincz és Jenő hozzászólásai után elhatározta, miszerint az előmunkálati és nyomjelzési költségeket előlegezések útján szerzi be. A határozatot nyomban tett is követte azon öröndetes eredményvel, hogy a kitétt aláírási íven birtokosaink az első pillanatokban 2000 frtnal jóval többet jegyeztek. Az előmunkálatok kezelésére pedig felkérte az értekezlet Moldován M. János nagyrépostot és Szalanczy Jenőt, hogy a munkálatokat vezessék, és mint az előmunkálatokat a kereskedelmi minisztertől az engedélyeket szerezzék meg.

Ezen határozatok meghozatala után Fogarasy Albert felszólalása folytán határozatilag kimondta még az értekezlet, miszerint a mai napon a vármegye gazdasági életében tett fontos határozatok kellő közhírré tételével a megpendített eszme kellő mérvben leendő pártolása és népszerűsítésére nézve a kellő lépések megtételével az előléteket bizza meg.

Végül Seethal Ferencz a maga és birtokos társai nevében köszönetet mond elnöklő főispánnak az értekezlet bölcs és tapintatos vezetéséért, és jövőre nézve is kéri az ügy érdekében becses támogatását. Ugyancsak e kéréssel fordul a vármegye alispánjához, kérve ez utóbbinak is a megindított mozgalom részére való támogatását.

Ezek után az értekezlet délutáni 5 órakor az elnök elterelését véget.

dozik, csak neki él. Hogyne! Hisz még most is fülében cseugnek az édes szavak: Bertám, nélküled kín az élet. Ha enyém nem lehetsz, úgy nincs mit keresnem a földön!

— Tied vagyok egészen. Nincs az a földi hatalom, mely téled elválasztani tudna! E közben mulik az idő, de az álom még mindig nem akar szempilláira nehezéni. Kívül zuhogó eső csapkodja az ablakokat. Felkel, előveszi naplóját, hogy újból és újból átolvassa ama bejegyzéseket, melyek a vele töltött gyönyörteljes órákat örökítik meg. Tollat ragad és ezt írja könyvébe:

„Már egy hete mulott el, mióta nem láttam. A tegnapi küldött levélre semmi válasz. Talán csak nem beteg? Vagy ha már nem szeretne?! Oh, de arra gondolni sem lehet. Hisz oly igazán, oly meggyőzően vallotta meg szerelmét! Kért, hogy én is szeressem. Mondta, hogy életével játszom. Légy nyugodt, édesem, szeretlek, mint ember szeretni tud. Szerelmemet megőrzöm számodra, bármily akadályok tornyosulnak is elének...

A szobaleány említette, hogy Laczi bátyám barátja ismét az ablak alatt volt. Ennek az embernek tolokodása határtalan. Legközelebb elmondom a papának.”

• Szakadj zápor, tombolj vihar! Bennetek talál visszhangra azon igazság, hogy — nincs a szerelemben igazság.

Havas Zsigmond.

Dr. Radu Demeter lugosi gör. kath. püspök fölszentelése.

Balázsfalván az ottani fő-szekesegyházban e hó 9-én délelőtt nagy pompával ment végbe Radu Demeter dr. lugosi gör. kath. püspök fölszentelése, amelyet dr. Mihályi Viktor érsek, Pável Mihály nagyváradi püspök, Hornstein bukaresti róm. kath. érsek és Boó bukaresti róm. kath. vikárius, mint segédek végeztek. Nagy és előkelő közönség vett részt a szép szertartásban, s a templomba csak belépő-jegygyel lehetett bejutni. A szentely padsoraiban ültek szülei (egyszerű oláh földművesek, nemzeti viseletben) és összes rokonsága, valamint barátainak és tisztelőinek nagy száma, többek közt: Major nyug. miniszteri tanácsos, dr. Major lugosi orvos, Pokleontia kolozsvári törvényszéki bíró, Simeonás dévai árvaszéki ülnök, Bardossy nyug. nagyszabeni kir. tanfelügyelő, dr. Popp százvárosi katonai törzsorvos, dr. Fodor gyulafehérvári orvos stb.; a lugosi egyházmegyét az ősz Moldován István nagyrépost és egy kanonok képviselte. A vendégek nagy része már szombaton érkezett Balázsfalvára. A nap folyamán számosan sürgönyileg üdvözöltek az új püspököt, így: Szabó János szamosújvári gör. kath. püspök, Zeyk Daniel alsó-fehérvármegyei főispán stb. A püspökszentelés ünnepe reggel fél 9 órakor kezdődött. A papság felvonulása a püspöki rezidenciából a szekesegyházhoz impozáns látványt nyújtott a pompás tavaszi időben; az ut mentén kordont vont a tűzoltóság, a főiskolai tanulóság pedig sorfalat képezett. A szekesegyház körüli nagy téren óriási közönség sereglett össze. A templomban „Christos anvjét” hangjai mellett vonultak fel a szentélybe és kezdetét vette a konsekráció. Azután felolvasták a kinevezésre vonatkozó királyi és pápai dekretumot, mire dr. Mihályi Viktor érsek nagy papi segédlettel misézett és hatóságos beszédet tartott; majd fölkenete és fölávatta az új püspököt és átadta neki a püspöki jelvényeket, ki áldást osztva ment végig a szekesegyházban. Végül az új püspök misézett és hosszasan predikált, melynek végzetével a papság által kísérve visszament az érseki palotába, ahol a küldöttségek és egyesek tisztelgését fogadta.

Délután két órakor fényes lakoma volt Mihályi érseknél és a két szeminariumban. Az előkelőségek, mintegy 75—80-an, az érsekhez voltak hivatalosak. A pezsgőnél az érsek latin nyelven először a pápára, majd román nyelven Ő Felségére mondott pohárköszöntőt. Köszöntőt mondta még: az ujonnan fölszentelt püspök Mihályi érsekre, Pável püspök dr. Radu püspökre, Hornstein bukaresti róm. kath. érsek dr. Radu püspökre francia nyelven nagy szónoki erővel, dr. Mihályi érsek-metropolita a szertartásnál közreműködött két főpapra.

A jelenvolt magyarság között kedvezőtlen benyomást tett, hogy akkor, midőn Mihályi érsek a pápára latin nyelven mondott köszöntőt, Ő Felségét románul köszöntötte fel, holott a kinevezés a magyar királytól jött és az ország hivatalos nyelve, melyben az új püspök hivatva van működni, csak megérdemelte volna, hogy legalább egyszerűen, ily hosszú hivatalos ünnepélyek alkalmával, használtassék és az állam magyar jellege legalább egy tóastban is kifejezésre jusson. Igen különös volt, hogy éppen a magyar nyelv

nem volt a toastokban képviselve. Vajjon az idegen — bukaresti — vendégek mit képzeltek: minő országban időztek e felszentelés alkalmából???

Este az „Univers szálló” nagytermében volt, mely diszes közönséggel zsufolásig megtelt. Az új püspök székhelyére Lugosra e hó 12-én utazik el, ahol ünnepi beiktatása vasárnap lesz.

Interview Vámbéryvel.

Budapest, 1897. május 5.

Ama nagy érdeklődéssel fogva, melylyel a keleti kérdés alakulását és fejlődését a görög-török háború előtt és alatt egész Európában kísérték, iparkodott a „P. Corr.” a vonatkozó viszonyok kitünő ismerőjét, Vámbéry Ármint, a híres orientalistát, egy interview-ra megnyerni. Vámbéry felszólítására a „P. Corr.” tudósítója több kérdést formulázott, melyek közül néhányra ő a következőleg válaszolt:

I. Képes-e Görögország a szenvedett, döntőnek tartott vereség után Törökország ellen a háborút folytatni és mit tart tanár ur a török hadseregnek e győzelmeről?

Görögország csak akkor folytathatná a háborút, ha egy nagyhatalom állna mögötte. Ennek a kis országnak Francia- és Angolországban sok barátja van, de e barátok nem sokat használnak neki, sőt az ez államokból odaözönlött önkéntes urak többet ártanak Görögországnak, mintsem használnak neki.

Az a gyakran hallott mese, mintha Angolország bátorította volna fel Görögországot a háborúra, megerősítette volna abban a hitükben, hogy győzni fognak, erkölcsileg és anyagilag támogatta volna őket: igazi német koholmány. Németország tudvalevőleg mindennel szemben ellenséges, ami angol.

Az angol parlament mozog s e pillanatban teszi magát, mintha török ellenes lenne. De ez nem más, mint párt-stratégia. 11 évvel ezelőtt az angol szabadelvűek ugyanezt a játékot üzték. És e látszólagos ellenségeskedés dacára Anglia közreműködött Görögország körülzárásában és szintén garantizta az ottomán birodalom integritását, amennyiben e mellett állást foglalt, tekintet nélkül arra, hogy Gladstone ezt a politikát a legalaposabban perhorreszkálja.

Ami a Törökország részéről a hadjárat kezdetén szenvedett kudarcokat illeti, a török hadsereg nézve sértésnek és kicsinylésnek tartanám, ha azokból valaki annak rosszasságát akarná következtetni. E kudarcokat kizárólag a török közigazgatás rovására kell írni. Nemcsak a görög, hanem minden európai hadsereggel képes lenne a török hadsereg megmérkőzni. Csak az utolsó orosz-török háborúra kell visszagondolnunk, mikor a törökök az egész orosz vezérkart a Dunába kergették. A török mindig kitünő katona volt és a fegyvertechnika haladásával egyidejűleg ő is erősebb és felemesebb lesz. Egy magasabb német katonatiszt mondta nekem, aki évekig tartózkodott Törökországban, hogy egy török katona többet ér három németnél. A lelkesedés, mely a török katonát hite és fejedelme iránt eltölti, erőssé, nagygyá teszi őt a harcstéren és csodák véghezvitelére képesíti. Nem a hadsereg, hanem az adminisztráció rosszasságán lehetne kétségbe esni.

II. Minő bonyodalmak következnek be Görögországra és a görög uralkodóházra, ha

kénytelen lenne a hatalmak közbenjárását kérni?

György kiralynak arany hidat fognak építeni. A görög megszálló csapatok parancsnokát seregével együtt vissza fogják hinni Kretáról. A törökök mindaddig Thesszáliában maradnak, míg Görögország a hadi költségeket megfizeti. Ugy hiszem azonban, hogy Törökország csak valamegyik nagyhatalom közbenjárására fog engedni.

III. Van-e a török népben bizonyos fogékonyság európai reformok és parlamentáris kormány iránt? És hogyan férnének össze az ilyen reformok a korán szabályaival?

A török nép és különösen a művelt osztály határozottan a reform és a felelős kormány mellett van, mert a szabadságért törökök és magyarok egyformán rajonganak. Ami a koránt illeti, annak szabályai az abszolútizmust büntetés terhe alatt a legszigorubbant tiltják és a vallás az uralkodó első kötelességévé teszi, hogy népevel tanácskozzék, vagyis hallgasson meg egy parlamentet, amely tehát a korán elvei szerint kötelező. De a többi reformokat is támogatja és elősegíti sokféle képen a korán és az exegesis. Az általános elterjedt hír, hogy a török papság ellene szegül a reformoknak, téves. Én a török papságot oly jól ismerem, mint a szultánt, és tudom, hogy a modern tudományhoz és a reformkérdésekhez igen közel állnak, egyetlen kifogásuk oda konkludál, hogy minden reformot keleti szabás szerint akarnak keresztülvinni.

Színház.

Vasárnap színészeink Geczy „A gyimesi vadvirág” pályanyertes népszínművet ismételték meg. Az előadást, mely minden tekintetben kielégítő volt, telt ház nezte végig. Hétfőn, üres ház előtt, azt hisszük, Herve fülbemászó zenéjű „Nebantsvirág” című ismert operettjét akarták előadni, de amit láttunk, az semmi esetre sem volt az. Az üres ház beigazolhatta Bokody előtt, hogy zene hiányában, egy zongorának csufolt faalkotmány egyedüli zenekísérete mellett, hiába próbalkozik operetteket előadni, mert nem kap rá publikumot, mely önként kizártatja magát és a legjobb énekes darabok paródizálását nézze végig. Amit hétfőn láttunk, az nem volt Herve operettje, hanem egy néhány szegényesen öltözött és rosszul maszkírozott színész által rosszul előadott silány francia bohózat; amidőn pedig egyik-másik ismert dalt hallottuk énekelni, egy tizedrendű café chantant-ba képeltük magunkat, hol egy elkoptatott rossz zongora kísérete mellett énekelnek couplet-eket. Egyedül Szalóczy Iren juttatta néha eszünkbe, hogy az, amit a színészek játsznak, talán benne van a Nebantsvirág című operettben is; ő egyedül volt az, ki élvezhető nyújtott és szép öltözékeivel, pompás játékaival feleltette velünk az est többi gyarlóságait; messze fellette állt környezetének. Azt sem tudjuk továbbá megérteni, miért képzeli Bokody, hogy tagjai universal genie-k. Ő azt hiszi, hogy a társulat jó tagjai, ha egy szerepkörben élvezetést nyújtanak, képesek erre minden téren. Így Kovácsról feltételezi, hogy mivel társalgási szerepekben kiváló erő, operettekben is az, és vele, lyrai és hős szerelmes színészeivel, játszatja el Celestin szerepét!! Bandy Róza ez este bemutatta nekünk, miként lehet egy szép arcot, helytelen, rossz festés által, teljesen elcsúfítani. Nem értjük, hogy gyakorlott

színész nő letére miként maszkírozhatta magát ez este oly izléstelenül Szébeni pedig higgye el, hogy, ha egy szigorú igazgató társulatánál játszana el egy Lóriót őrmester szerepet, miért tette azt hétfőn este, az az igazgató rögtön felmondana neki, de még a színpad fele sem engedné közelíteni.

Kedden — sajnos felig telt ház előtt — Szalóczy Iren jutalomjátékául Berezik „Paraszt-kisasszony” népszínműve került színpadra. Szalóczy, mint a Bokody társulatának elsőrendű, kedvelt tagja, bizonyára nagyobb pártolást érdemelt, de hogy a színház meg nem telt, mi a rosszul választott darabnak is tulajdonítjuk. Szalóczyt első megjelenésekor zajos tapsokkal fogadták és a nézőtérrel egy szép csokrot meg csinos zsebkendő-tartót nyújtottak fel neki. Szépen játszta Jolán szerepét és ez érthetetlen alakot, amennyire lehetett rokonszenvesse igyekezett tenni. A második felvonásban — belépőül — a társulat karnagyának, Várdynak, énekelte el pár sikerült, csinos népdalt. A felhangzó taps szólt az éneklőnek is, de a népdalok szerzőjének is.

Ami a darabról jött, elismerőt írhatunk, az Szalóczy előnyére szól: amit kifogásolunk és rosszalunk, az Bokodynak és Derékynak válik hátrányára. A vontatott előadás, gyenge jelenetelés, szerep-nemtudásért Derék — a rendező — a felelős. Az érthetetlen és helytelen szerepezés pedig Bokody igazgatónak a bűne. Mint már fentebb is említettük, Bokody szintársulatának tagjait universal genie-knek tartja, mert csak így érthető, hogy színészeinek mindenféle zsánerű szerepeket oszt ki a nélkül, hogy megbírálná, színésze képes-e a sok különféle karakterű szerepeket eljátszani. Nala — úgy látszik — ninesenek bizonyos szerep-körök és színészei nem tehetségük és temperamentumuk szerinti szerepek eljátszására hivatva, hanem el kell játszaniok mindenféle szerepeket, a szerint, amint azokat Bokody szeszélye megkívánja. Az anya-szerepekre hivatott színész nő ma játszik hősnőt, holnap naivat, majd komikus anyát. A hős és lyrai szerelmes ma hőst, holnap bohózatot, holnapután operette-buffonak uzrik be. A tehetsége szerinti komikus ma hőst, holnap lyrai szerelmest, majd holnapután a népszínmű-énekes szerepét éneklí.

De hogy példával is igazoljuk ez állításainkat, felemlíthetjük a következőket: Kovács a társulat hős és lyrai szerelmese, erre utalja tehetsége, temperamentuma, és ennek dacára e tehetséges színész játszott már e színpadon apaszerepeket, komikus szerepeket, hétfőn pláne a Nebantsvirág operettben Celestin szerepét és ma a Paraszt-kisasszony Rezeda szerepét! Hol itt az igazgató helyes érteke? Ezzel szemben Szébeni, a kifünő komikus, a helyett, hogy neki mint komikusnak osztották volna ki Rezeda szerepét, ma Fidibus semmit mondó szerepét játszta. Így történt aztán, hogy Kovács szerepével nem tudta mit csináljon, míg a hasonló szerepek játszására hivatott Szébeni azt bizonyára kitünően alakította volna.

Ezek után pedig előre is jelezhetjük, hogy ha a darabok szerepeinek kiosztásánál jövőre nézve Bokody nem lesz körültekintőbb, úgy a jó előadások ideje is lejárt. És hozzá még mindig kísért a színlapok összeállításánál tapasztalt felületesség is. A mai színlapon is Kelemen személyesítőjeül Károlyi szerepel, játszta tényleg Krasznay, míg Krasznaynak a színlapon jel-

zett szerepét Pili sí személyesítette. Több ízben jóakarattal figyelmeztettük már Bokodyt, hogy közönségünkkel szemben tanúsított ezen figyelmenlensége csak saját zsebének leendő hátrányára, de ha nem hallgat e jóakaratu figyelmeztetésekre, a következőket tulajdonítsa magának, és ha pártolás hiányt tapasztal, ezért ne okoljon mást, hanem saját magát.

Vegyes hírek.

— **Br. Kemény Endre** orsz. képviselő keleti utazásából, melyre a múlt év őszén indult el és melynek egyes részleteit oly eleven, színes tollal írva küldte meg lapunknak, a napokban érkezett vissza. Bejárta China keleti részét és főleg Japánt, ahol a politikai hatóságok részéről mindenütt a legszívélyesebb fogadtatásra és utbaigazításra talált. Uti élményeit, megfigyeléseit és tapasztalatait az ő szokott ékes stílusával, melylyel régebben drámai és novellisztikus dolgozatait írta, fogja a közönség elé boesítani. Érdekes utirajzait, úgy, mint eddig lapunkban megjelent közleményeit, bizonyára mindenki szívesen fogadandja és élvezettel fogja annak idején elolvasni.

— **Gr. Majláth Gusztáv** erdélyi róm. kath. segédpüspök, mint már lapunkban említettük, első püspöki funkcióit a napokban Pécsen végezte, hol a theologia több végzett növendékét papokká szentelte. A püspök édesanyjával a Majláth-házban szállott meg, hol kedden délután a pécsi székes-káptalan tisztelgett nála Trol Ferenc czimzetes püspök, nagyrépposttal élen, annak dacára, hogy Majláth gróf a tisztelges elhagyására kérte a nagyréppostot. Élénken jellemzi ez az új püspök szerénységét, lelki alázatosságát; a tisztelgést ugyanis abból az okból kívánta volna elhárítani, mert nem tartotta magát érdemesnek erre a kitüntető figyelemre. Május 4-én, szent mise közben, a püspök feladta a felszentelendőknak a tonzurát, 5-én az alszerpapságot, 6-án a szerpapságot adta fel nekik s 8-án áldozópapokká szentelte őket.

— **A Nagyenyedi Torna-Egyesület tagjai** felkértek, hogy f. hó 14-én az egyleti órán s 15-én a majlison teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

— **Szólószeti értekezlet Erdélyben.**

A földművelési miniszter ur az erdélyi szőlők mikénti felújításának meghatározása céljából közelebből nagyobb értekezletet szándékozik egybehívni az erdélyi rész valamely nagyobb bortermelő vidéki központján. Az értekezlet elebe nagy érdeklődéssel néznek az erdélyi szőlőtermelő gazdák.

— **Meghívó** a Nagyenyedi Daloskör 1897. évi közgyűlésére, május hó 16-án (vasárnap) d. e. 11 órára, a polgári leányiskola találkozó termébe. (A tagoknak alapszabályszerű határozatképes számban meg nem jelenése esetén a közgyűlés május 23-án d. e. 11 órakor ugyanazon helyen feltétlenül meg fog tartatni.) A közgyűlés tárgysora: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Jelentés a múlt közgyűlés óta lefolyt idő számadásairól. 4. Költségvetés a jövő évre. 5. Indítványok. 6. Választások.

— **Hibaigazítás.** F. é. május 9-ki vezércikkünkben hibásan volt szedve ez a mondat: „Nem az a kérdés tehát, hogy növekedett-e Ausztriáé is?” A kézirat így hangzik: „Nem az a kérdés tehát, hogy növekedett-e a teherviselő képességünk; hanem az, hogy ugyanakkor nem növekedett-e Ausztriáé is?”

— **Színházi hírek.** Örömmel értesülünk, hogy a Bokody-pár, társulatunk ez oszlopos tagjai, közönségünk kedvencei, már annyira felépültek betegségükből, hogy legközelebb gyönyörködni fogunk művészetükben; a műsor ez örvendetes okból olyan átalakuláson ment át, hogy közönségünk érdeklődését igénybe veheti. Csütörtökön adatik, Bokodyval a czimszerepben, Szigligeti remek énekes vigjátéka: „A nagyapó.” Pénteken, Bokody Antal jutalomjátékául — Bokodyné első fellépével — „Rang és mód”, Szigeti színműve adatik, melyben a jutalmazandó alkalma nyílik, nagy tehetségét és művészetét bemutatni. Szombaton — a majálisra való tekintettel — féláru népelőadás lesz, mely alkalomra Bokody a nagy hirre vergődött „Gyimesi vadvirágot” tüzte ki, hogy így minden társadalmi rétegnek alkalma nyíljon a jeles irodalmi terméket megismerhetni. Vasárnap, itt először, Deréki Antal történeti énekes színműve: „Gábor Áron” adatik, mely annak idején Kolozsvárt egymásután több, mint 30 előadást ért meg. Hétfőn, Bokodynéval a czimszerepben, „Niobe” remek angol bohózat adatik, melyet gyors egymásutánban „Borus szerelem” új olasz színmű, „A négy évszaka” legújabb vigjáték és „A napraforgó” új énekes népszínmű fog követni. — Egyben reméljük azt is, hogy a színlapok is helyesen lesznek ezután összeállítva és a tényleges szereplőket fogják minden egyes esetben jelezni.

— **Táncszertély.** A marosújvári ev. ref. egyház, templom-építés javára, 1897. évi május hó 15-én a „Liget” fedett táncz-helyiségében öt értékes tárgy kisorsolásával egybekötött zártkörű tánczvizalmat rendez. Belépti díj személyenként a ligetbe 20 fillér, a táncz-helyiségbe 1 korona. Vendéglős, czukrász és jó czigányzenéről gondoskodva van.

— **A Sicilia természetes szénsav-gázt sűrítő** gyár részvénytársaság igazgatósága folyó hó 27-én délelőtt 9 órakor Málnás fűrdőn ülést tart.

— **A koronaérték közelgő számitása.** A koronaérték életbeléptetése 1898. január 1-én lesz. A pénzügyminiszteriumban már élénken folynak az előmunkálatok a koronaérték közelgő számitásának elrendelésére vonatkozó intézkedések tekintetében. A már készülőfélben lévő koronaértékű papír-pénzen kívül a miniszterium rendelkezése alatt lévő m. kir. államnyomda most a koronaértékű okmány-bélyegek és váltó-blanketták rajzainak elkészítésével foglalkozik. Az új bélyeg-minták megállapítása alkalmával a miniszter elhatározta, hogy a jelenlegieknél több, más fajta okmány-bélyeget fog forgalomba bocsátani, alkalmazkodván ebben az érvényben lévő bélyeg-fokokhoz, úgy, hogy ezenal nem kell majd egy-egy okmányt 4—5 darab bélyeggel ellátni, hanem csupán egy darabbal. A m. kir. államnyomda e munkálatokon kívül a kereskedelemügyi miniszter rendelethez következőben a koronaértékű, illetőleg fillérértékű postai értékek (levél-bélyegek, levelező-lapok, szállító-levelek stb.) rajzait és típusait is most készíti. Az új érték-jegyeket a miniszterium még az év decemberében forgalomba akarja hozni.

— **Beszűntetett kiállítási igazgatóság.** A kereskedelmi miniszter a következő hivatalos értesítést teszi közzé: Az ezredéves orsz. kiállítás igazgatósága f. év június havának végével feloszlik, de működése a közönséggel szemben már május hó

végével megszűnik. Ezt a körülményt azért hozom az érdekeltek tudomására, hogy esetleges kívánságaikkal még május hó végeig a kiállítás igazgatóságához forduljanak. — A jury által odaitelt ermek és okmányok munkában vannak, előreláthatólag augusztusban készülnek el s azonnal kézbesítetnek.

— **Az angol királyi család** közeli rokona, a sutherlandi herceg és Lorne márkai nagybátyja, Raold Gower lord, paszsióból a szobrászatra adta magát, és műveivel kezdi a világot bálmatba ejteni. A straffordi Shakespeare-szoborról, melyet ő alkotott, azt mondják, hogy egyike a jelenkor legimpozánsabb szoborműveinek. A nagy költő óriási alakja széken ül és életnagyságban csoportosulnak körülötte lady Machbet, Falstaff, Hamlet és Henrik herceg, drámáinak alakjai. De a lord nemcsak mint szobrász, hanem mint régész és bölcsész is nevezetes. Nagy érdemeket szerzett az orléansi szűz kortörténetének kikutatása körül és mint művész szóval és tollal háborút indított a czilinder ellen, melynel rutább kalapot az ember szerinte fején nem hordhat. Raold lord sokat él külföldön, de azért Londonban is pompás palotája van, telve művészi ritkaságokkal és régiségekkel.

— **Wohl Janka** szerkesztésében megjelenő Magyar Bazar francia divatlapja e hó 8-án megjelent száma a tavaszi divatnak szebbnél szebb képeit közli, részben gyönyörű színyomatban; a szépirodalmi rész pedig valóságos tárháza a sok érdekes olvasmányoknak. Többek között Herczegh Ferenczről és báró Suttner Mariától közöl elbeszéléseket, Gáspár Imrétől költeményeket. A Magyar Bazar havonként 4-szer jelenik meg. Előfizetési ára 2 frt negyedévenként. Cím: Magyar Bazar kiadóhivatala Budapest.

Közgazdaság.

A műtrágyák elhírtése és alátakarásáról.

A műtrágyák elhírtésénél arra kell törekedni, hogy azok egyenletesen jussanak a talaj felületére, mert csakis ez esetben várhatjuk azt, hogy azok a talajban is egyenletesen oszoljanak el, s minden növény a szükséges tápanyagot megkapja. Ha az elszórást egyenetlenül történnek, akkor bekövetkeznek az, ami beállt akkor, amidőn az istálló-trágya nem lesz azonnal elterelve, hanem hosszabb ideig kúpanokban állt a vetés egyenlőtlen fejlődése és érese, minthogy azokon a helyeken, ahova több tápanyag jut, a növény bujábban fejlődik, nehezebben érik, mint az olyan helyeken, ahol kevesebb tápanyagot talál.

Másrészt azonban, ha a műtrágya egyes helyekre nagyobb mennyiségben jut, itt a növényeket ki is égetheti, minthogy a talajban a tápanyagok tömény-oldatot képeznek. De beállhat az az eset is, különösen a homok-talajokon, hogy a talaj nem tudja a műtrágyákban foglalt tápsókat teljesen felkötni, s így azoknak egyik része a víz által mélyebb rétegekbe mosódván ki, veszendőbe megy. Már most, hogy a műtrágya minél egyenletesebben legyen elszórható, annak lehetőleg finom poralaknak kell lennie. Ha tehát azt látjuk, hogy a vásárolt műtrágya nem képez elegendő finom port, úgy azt az elhírtés előtt porítani kell. Porításra leggyakrabban szorulnak a chilisalátrom és a kálisók, amelyek szállításközben a levegőből vizet vonván magukhoz, a zsákban összetapadnak és csomósodnak. A csomókat fejszefokkal kell szétveretni, vagy pedig — ha rendelkezésre áll — egy őrlő malmon kell a műtrágyát újból megőrölni. Ha az ily összeapadásra, összecsomósulásra

hajlandó műtrágyákat a megőrlés után hosszabb ideig el akarjuk tartani, úgy keverjük össze őket tőzeg-porral, amely az összetapadást meggátolja. A super-foszfátok szintén összecsomósodnak, a csomók azonban már kézzeli nyomásra is könnyen szétporlanak.

Ha valamely műtrágyából csak kisebb mennyiséget akarunk elszórni, úgy célszerű lesz azt száraz homokos földdel vagy fűrészporral összekeverni. Az összekeverésnek azonban tökéletesnek kell lenni, amit úgy érünk el, hogy a keveréket földrostán néhányszor átrostáljuk.

Az elszórást lehet végezni kézzel, vagy géppel. A kézzeli elszórára lehetőleg szelcsendes időt kell kiválasztani, nehogy a szél a finom por alakú trágyát elhordja. Az elhírtést legcélszerűbb korai reggeli órákban, amidőn még a föld harmatos, végeztetni.

Minthogy a kézzeli elhírtésnél a beszórt terület nem igen látszik meg, célszerű oly módon eljárni, hogy az első munkást pár lépésnyire követi a másik, ezt a harmadik, s így tovább, hogy a munkás lássa, mily szélességben hintette el az előtte járó a trágyát. Az utolsó munkás után egy ember jár vesszőkkel, s a betrágyázott terület határát megjelöli.

A trágya-szóró gépek a műtrágyát a talaj felületére szórják el. Használatuk ott ajánlatos, ahol évente nagyobb mennyiségű műtrágya lesz felhasználva, minthogy munkájuk gyorsabb és aránylag olcsóbb, mint a kézzeli elszóráse, s előnyük az is, hogy szélesebb időjárásban is használhatók.

A műtrágyákat, akár kézzel, akár géppel lesznek is azok elszórva, lehetőleg sima felületű talajra kell elhinteni; ez okból tehát célszerű leendő betrágyázandó területet a műtrágyák kiszóráse előtt lehengeztetni.

A műtrágyákat a talajba kell bele juttatni, s nem szabad azokat a talaj felületén hagyni. Az alátakarásnál a műtrágyának mélyebb rétegbe kell jutnia és pedig két okból: Elsőben is azért, mert a műtrágyának a talaj nedvesebb rétegébe kell kerülni, ahol elegendő viz van arra, hogy a tápanyagok feloldódjanak. Már pedig a talaj felső rétege mindig a legszárazabb, s így azon rétegben a feloldás legnehezebben megy végbe. Másrészt azonban a tápanyagoknak oly mélyre kell a talajba jutnia, hogy azokat a növények gyökerei azonnal megtalálják. A gyökerek pedig nem a talaj felső rétegében, hanem a mélyebben fekvő rétegekben fejlődnek.

Az elmondottakból tehát következik, hogy sekély fogasolással a műtrágyák nem kerülnek elegendő mély rétegbe. Erősebb fogasolással már jobban éreztünk, de legmegfelelőbb az alátakarást gruberrel, vagy pedig ekevel végeztetni. A szántás vagy gruberolás után pár napra, amidőn a tápsók a talajban már feloldódtak, célszerű leendő a talajt még egyszer erősen megfogasoltatni.

— a — a.

— **A trieszti általános biztosító-társaság** (Assicurazioni Generali) f. évi április hó 12-én tartott 65-ik közgyűlésen terjesztettek be az 1896. évi mérlegek. Az előttünk fekvő igen terjedelmes zárszámadás 60 oldalra terjed és minden évben, úgy az idén is számos rendkívül érdekes statisztikai adatokat tartalmaz. Ezen jelentésből látjuk, hogy a központi igazgatóság a napi-rend előtt szomorú kötelességnek felelt meg, midőn elhunyt, felejtethetlen, erdemus ma-

gyarországi képviselőjéről Rott Józsefről következésképpen emlékezett meg kegyeletteljesen:

„Rott József, budapesti képviselősegünk főnöke, legelőkelőbb munkatársunk, ki kora ifjusága óta fölülmulhatlan buzgalommal szentelte teljes tevékenységét és szellemének kiváló adományait a társaság érdekeinek, a mult év végén súlyos betegségnek esett áldozatul. Rott József, elhunyt kartársunk emlékét mindig tiszteltben fogjuk tartani és Önök bizonyosan csatlakoznak mely gyászunkhoz és ennek unnepesti kifejezést is fognak adni.“

Az évi jelentésből látjuk, hogy az életbiztosítási osztály díjtartaleka 1896. évi decz. hó 31-en 3,682,783 frt 61 krral 48,914,760 frt 37 krra emelkedett. Az ugyanakkor érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 189,549,380 frt 95 krt tettek ki, míg az év folyamán bevett díjak 7,887,184 frt 57 krra rugtak.

A tűz- és szállítvány-biztosítási ágakban a díj- és illeték-bevétel 11,660,231 frt 19 kr volt; miből 4,694,768 frt 19 kr viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy e tiszta díj-bevétel 6,965,463 frt 19 kr, mely összegből 3,315,061 frt 39 kr mint díjtartalek, minden tehertől menten, a jövő évre vitétt át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezetvények összege 31,896,255 frt 27 krra emelkedett.

Karokért a társaság 1896-ban 9,890,288 frt 74 krs folyósított. Elhöz hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta karok fejében 291,247,887 frt 35 krral igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 54,452,856 frt 37 kr esik, mely összeget a társaság 166,000 karesetben fizetett ki.

A nyereségtartalekok közül, melyek összesen 6,554,104 frt 64 krra rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalek, mely 2,625,000 frtot tesz ki, az érték-papírok árfolyam-ingadozása es fedezésére alakított tartalek, mely dacára annak, hogy e célra egy 500,000 frtos külön tartalek áll fenn, az évi nyereségből kihasított 280,000 frttal 3,849,104 frt 64 krra emelkedett föl és továbbá a 80,000 frtra rugó kétes követelések tartaleka. — Ezekon kívül fennáll még egy 120,000 frtot kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalekjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 61,051,211 frt 83 krral 66,174,010 frt 30 krra emelkedtek. Ezen értékekből több mint 18 millió magyar értékekre esik.

Ezen alkalommal fölemlítendőnek tartjuk, hogy a cs. és kir. felsőes uralkodó család magán- és alapítványi uradalmainak Magyar-, Cseh- és Morvaországban levő összes épületei, leltári készletei és terményei, valamint gyári tűz ellen a triesti általános biztosító társaságnál (Assicurazioni Generalinál) és a természetnyek jég ellen az Assicurazioni Generali leányintézeténél, a „Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaságnál“, hosszú időre lettek biztosítva.

Piaci árak.

Nagy-Enyed, 1897. május 9.

Buza legjobb	1	véka	1-
„ közepeszerű	„	„	—90
Kétszeres legjobb	„	„	—80
„ közepeszerű	„	„	—75

Rozs legjobb	1	véka	—80
„ közepeszerű	„	„	—75
Zab legjobb	„	„	—50
„ közepeszerű	„	„	—45
Kukoriceza (teugeri)	„	„	—62
Burgonya	„	„	—30
Széna legjobb	„	egy szekér	8-
Szalma legjobb	„	„	150
Bikkfa 1 köbm. keresztirakás nélkül, 1 m hosszú	„	„	3-50
Cserfa 1	„	„	250
Tölgyfa 1	„	„	3-
Faszén kemény	„	egy hektoliter	180
Marhabús	„	1 kilogramm	—40
Sertésbús	„	„	—52
Szalonna	„	„	—72
Disznózsír	„	„	—80
Vöröshagyma	„	„	—
Fokhagyma	„	„	—

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY, TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru- és Papírnyomtatás részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírnyomtatás részvénytársaság könyvnyomdájában.

Henneberg-selyem

esakis akkor valódi, ha közvetlen gy ramból rendelik — fekete, fehér és színes 45 krajezartól 14 frt 65 krig méterenkint — sima, esikós, kezdőzött mintázott damasztot (b. mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) stb., a megrendelt árukat postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küldenek: HENNEBERG G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyárak Zúrichben. — Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (1)

495 szám. 1897. bvgrrh

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az abrubányai kir. járásbírósg 3209—1897. számú végzése által abrubányai Dr. Pop Lőrinc ügyvéd ált. képv. zalatnai Jakóbi Ferenc ellen 400 frt tőke, ennek 1897. évi ápril hó 16-ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 39 frt 52 kr perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság 897. foglalt és 783 frt 03 krra becsült, a foglalási jegyzőkönyv 1-ől 170. tételig összes üzletében lévő különböző áru, összes üzletberendezése és hazi-butoraiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az abrubányai kir. járásbírósg idezett sz. kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis alperes üzlethelyiségében és lakásán Zalatan leendő eszközésére 1897. év május hó 26-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-ez. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérők lecsaron alul is eladtni fognak.

Az elarverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-ez. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül hívatnak mindazok, kik az elarverezendő ingóságok vételarából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrubányan, 1897-ik évi május hó 6. napján.

Szabó Lajos,

1114 1—1

kir. lírósgai végrehajtó.

Sz. 1526—897. kig.

Hirdetmény.

Alsófehér vármegye nagyságos kir. tanácsos alispánja a tisztújítás megtartását 1897. évi május hó 15-ének d. e. 10 órájára tűzte ki.

Ezen alkalommal lesz 6 évre megválasztandó:

1. A polgármester 1400 frt javadalmazással.

2. Két tanácsnok 800—800 frt javadalmazással.

3. A tiszti ügyész 400 frt javadalmazással.

4. A pénztárnok 700 frt javadalmazással.

5. Az ellenőr 600 frt javadalmazással.

6. A számvevő 600 frt javadalmazással.

7. A levéltárnok 600 frt javadalmazással.

Felhívatnak tehát mindazok, kik ezen választás útján betöltendő állások valamelyikére pályázni kívánnak, hogy ez iránt kellően fölszerelt kérvényeiket hozzáram 1897. évi május hó 14. napjának d. u. 5 órájáig annyival inkább nyujtsák be, mivel a netalán elkésve érkező kérvények a választásnál tekintetbe vétetni nem fognak.

A városi tanács.

Abrubányán, 1897. május hó 3-án.

Boér Béla,

polgármester.

1110 2—2

Alsófehér vármegye alispánjától.

Sz. 5877—897.

Pályázat.

Vizakna 3772 lakossal, vasuti, sóbánya-hivatallal, kir. járásbírósggal, vasuti, posta- és távirat-állomással és igen látogatott sós-gyógyfürdővel bíró rend. tanácsu városban a városi orvosi állomás lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot hirdetek.

A városi orvos nyugdíj-igénnyel összekötött javadalmazása évi 500 frt s a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. S ha később mint bányatorvos is alkalmazást nyer (ami rendszeren meg szokott történni), külön díjazás a sóbánya-hivataltól mintegy 300 frt.

Felhívatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy a tiszti orvosi vizsga letetését, magyar és román nyelvbéli jártasságukat, életkorukat s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt sajátkezüleg írt s szabályszerűleg bélyegzett pályázati kérvényüket folyó évi május hó végéig alulírt alispánhoz adják be.

Nagy-Enyed, 1897. ápril hó 27-én.

Csató János,

1107 2—2

kir. tanácsos alispán.

Haszonbérlet.

Báró Vay Béla ur ő nagyméltóságának Alsófehér vármegyében Oláh-Tordas és Ispánlaka községeinek határaiban együvé tagosított 1300 hold kiterjedésű jó minőségű birtoka az 1897. év szept. hava 29-én kezdődőleg több évre haszonbérbe adandó.

A haszonbérlet feltételeire nézve az érdeklődők értekezhetnek Medgyes Bálint ügyvéddel Nagy-Enyeden.

1113 1—6

5056-896. tkv.

Hirdetmény.

Kis-Solymos és Magyar-Súlye község telekkönyvi bitrok-szabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyek az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvényezikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1., hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15 és 17. §-ai alapján, ideértve e §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. §-aiban és az 1891. XVI t.-cz. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján törölések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteiket hat hónap alatt, vagyis 1897. évi november hó 6. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóság-hoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2., hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánnak, írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt, vagyis 1897. évi november hó 6. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóság-hoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondások többé figyelembe vételni nem fognak;

3., hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1-ső és 2-ik pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján bejegyzését sérelmesnek tartják, e tekintetben felszólalásaikat tartalmazó kérvényeiket a telekkönyvisátság-hoz két hónap alatt, vagyis 1897. november hó 6. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött teves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítőbizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerűsített egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság Nagy-Enyeden, 1897. április 4-én.

Csernátóni Vajda Péter

kir. járásbíró.

1104 2-3

Legbiztosabb szer
székrekedés, étvágytalanság, gyomorfájás és az ebből
eredő bajok ellen a Zenke Zoltán

BARAT-ITAL

növény-szer gyomor-likör készítménye.

Használati könyvvel együtt egy üveg ára
40 és 80 kr.

Kapható Nagy-Enyed minden fűszerkereskedésében,
továbbá a készítőnél utóútvét mellett H.-M.-Vásárhelyen.

Csak a „barát” védjeggyel ellátott valódi!

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi, valamint az osztr. cs. kir.
ker. miniszter urak által kihirdetve és törv. védve. 1103 2-10

Ki iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Ugye be iszik!

Mindenki a ki félti az egészségét és mégsem akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzájárul az idegizgató babkávénak általánosan ismert és rendes használatnál annyira egészségrontó hatására.

Mindenki a kinek egészségét valami megrontotta. Különösen ideg- és gyomorbántalmakban szenvedőknél sok ezer esetben a legegészségesebb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé.

Minden asszony és gyermek, akiknek gyöngye szervezetére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe íze miatt, úgy babkávèizzel keverve mint tisztán nagyon szeretik.

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellette egészséges kávéitalt mégsem a ar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé akár babkávèval vegyítve, akár tisztán.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban

ségi és családi kávé, a mely szemekben a legjobb maláta-ból készül; a babkávè kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szaktekintélyektől elismerve minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a babkávè kellemesen ingerlő ízét és a maláta kávének egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit.

Kérelem: Tévedések és megkárosodás ki-kerülése végett bevásárlás alkalmával tessék jól vigyázni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner**.

Az olyan csomagban, amelyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisított kávé van.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyeresség- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi biztosítási ág 1896

Table with columns: KIADÁS, forint, kr., BEVÉTEL, forint, kr. Rows include: I. Kárkifizetések, II. Üzleti kiadások, III. Leírások, IV. Tartalék függő károkról, V. A biztosítási alapok állása, VI. A biztosítási alapok áthozatala, VII. Függő károk tartaléka, VIII. Díjbevételek.

Nyeresség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1896).

Table with columns: KIADÁS, forint, kr., BEVÉTEL, forint, kr. Rows include: I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése, II. Fizetendő díjak, III. Üzleti kiadások, IV. A biztosítási alapok állása, V. A biztosítási alapok áthozatala, VI. Függő károk tartaléka, VII. Díjbevételek.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1896. december 31-én.

Table with columns: VAGYON, Folyó szám, A tétel neve, A, B, Összesen, forint, kr. Rows include: 1. A részvényesek adósságlelei, 2. Ingatlan birtok, 3. Városi ingatlanok, 4. Mezőgazdasági birtokok, 5. Garázsok, 6. Kamatozó jelzáloggal biztosított tőke-kölcsönök, 7. Kamatozó értékpapírok, 8. Állam- és más értékpapírok, 9. Folyó kamatok, 10. Váltak a társaságban, 11. Rendelkezésre álló pénzek, 12. Központi pénztáraknál és takarékpénztáraknál, 13. Maradvány az intézet igazgatóságánál és bizottságánál, 14. Maradvány a viszontbiztosítók számláján, 15. Maradvány a B mérleg folyó számláján, 16. Adósság különbözvények, 17. Adósság különbözvények gyanánt, 18. Butorzat és vasszerkezetek, 19. Előlegesen jutalékok és sz. r. költségek.

Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Baró Bruck Ottó, Romanin-Jacur Manó, Baró Morpurgo József, Segré V. HEGEDÜS SÁNDOR, igazgató-tanácsos. Magyarországi vezérigazgató: Steinhardt, Poór.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz-, szállítvány- és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító részv. társaság, és baleset elleni biztosítások az Első o. általános baleset ellen biztosító társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A nagyenyedi ügynökség. SOMBORY SÁNDOR.